

Gedoogbeschikking tijdelijke noodopvang Oekraïense vluchtelingen in Molenlanden

Het college van Molenlanden besluit:

1. De gedoogbeschikking voor de tijdelijke noodopvang van Oekraïense vluchtelingen door particulieren in woningen, bijgebouwen en tijdelijke woonunits en bedrijfspanden in Molenlanden onder voorwaarden te verlengen voor de periode van een jaar;
2. Hiertoe de Gedoogbeschikking tijdelijke noodopvang Oekraïense vluchtelingen in Molenlanden vast te stellen;

Aanleiding

Door de oorlog in Oekraïne is de afgelopen tijd een groot aantal vluchtelingen naar Nederland gekomen. De gemeente Molenlanden heeft op 8 juli 2022 randvoorwaarden opgesteld waar mensen opgevangen mogen worden, aan welke eisen voldaan moet worden en dat deze regeling geldt voor een looptijd van 1 jaar. Inmiddels is deze looptijd bijna verlopen en moet er een besluit genomen worden over het vervolg. Het college van burgemeester en wethouders van Molenlanden heeft besloten, vanwege de aanhoudende oorlog in Oekraïne, om de gedoogconstructie van algemene strekking voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen met 1 jaar te verlengen en opnieuw vast te stellen.

Juridisch kader

Het opvangen van Oekraïense vluchtelingen gebeurt bij inwoners thuis, maar ook in bijgebouwen, leegstaande bedrijfspanden of in tijdelijke units. Dit is doorgaans in strijd met de regels van het geldende bestemmingsplan. Voor het bewonen van bijgebouwen, leegstaande bedrijfspanden of tijdelijke units is een omgevingsvergunning benodigd om af te wijken van het bestemmingsplan verplicht op grond van artikel 2.1, lid 1, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Handhavingsplicht

Het is vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat het bevoegd gezag bij de overtreding van wettelijke voorschriften, in dit geval het college van burgemeester en wethouders van Molenlanden, in beginsel verplicht is om handhavend hiertegen op te treden.

Onder bijzondere omstandigheden kan worden afgezien van handhaving en kan de strijdigheid met wet- en regelgeving tijdelijk worden gedoogd. Gedogen – is samengevat – aanvaardbaar als:

1. Het gedogen beperkt is in omvang en/of tijd;
2. Het gedogen expliciet bij beschikking gebeurt;
3. Duidelijke voorwaarden aan het gedogen worden gesteld;
4. Regelmatig wordt gezien of de situatie zodanig is dat gedogen nog gerechtvaardigd is, en of aan de voorwaarden die aan het gedogen zijn gesteld wordt voldaan.

Gedogen moet beperkt blijven tot uitzonderingssituaties:

1. Overgangs- en overmachtssituaties (waaronder concreet zich op legalisatie, bedrijfsverplaatsing, wetswijzigingen, etc.)
2. wanneer het door de wettelijke regeling beschermde belang uiteindelijk beter gediend is door gedogen, bijvoorbeeld een milieubelang dat in een specifieke situatie gediend is met het gedogen van een overtreding;
3. zwaarwegende belangen nopen tot een gedooogsituatie;
4. handhaving in strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel).

Overwegingen om te gedogen

De oorlog in Oekraïne heeft geleid tot een plotselinge instroom van Oekraïense vluchtelingen in Nederland. We zijn nu inmiddels een aantal maanden verder en er is nog geen zicht op verbetering van de situatie in Oekraïne. Het is nog onduidelijk en onzeker hoe lang deze situatie zich voordoet. Voor mensen die gevlucht zijn uit Oekraïne heeft de Europese Unie begin maart de Richtlijn Tijdelijke Bescherming geactiveerd. Hieruit volgt dat in de asielprocedure in Nederland de tijdelijk beschermde status wordt vastgelegd van mensen die uit Oekraïne zijn gevlucht. Zij mogen dan in Nederland verblijven voor de duur van de beschermingsmaatregel, vooralsnog tot 4 maart 2024.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Molenlanden is van mening dat sprake is van een zwaarwegend humanitair belang dat noopt tot een tijdelijke gedoogsituatie onder bepaalde voorwaarden. Dat belang weegt volgens het college in dit geval zwaarder dan het belang van handhaving van de mogelijk illegale situaties die de opvang van de Oekraïense vluchtelingen met zich meebrengt.

Gedoogbeschikking

Hierbij besluit het college van burgemeester en wethouders van Molenlanden voor de tijdelijke noodopvang van Oekraïense vluchtelingen, onder voorwaarden een gedoogbeschikking af te geven. Deze gedoogbeschikking ziet toe op de opvang van Oekraïense vluchtelingen en/of asielzoekers in de vorm van een noodopvang in strijd met de hiervoor omschreven wet- en regelgeving en meer in het bijzonder op (in ieder geval):

- a. Het in strijd met artikel 2.1, lid 1, onder c, van de Wabo gebruiken van gronden en bouwwerken in strijd met het ter plaatse vigerende bestemmingsplan zonder de daartoe vereiste omgevingsvergunning;

Hieraan stelt de het college van burgemeester en wethouders van Molenlanden de volgende voorwaarden, welke bij het besluit d.d. 8 maart 2022 tevens zijn gesteld:

1. Het gastgezin meldt bij de gemeente dat zij vluchtelingen wil opvangen;
2. Richtlijn aantal personen: maximaal 1 persoon per 12 vierkante meter oppervlakte (vanuit Bouwbesluit);
3. Er wordt toegezien op het gebruik van sanitair, kookgelegenheid (elektrisch bij voorkeur) en brandveiligheid;
4. De ruimte moet geschikt zijn om 'goed' te wonen qua isolatie en ventilatie;
5. Noodopvang geldt alleen voor de specifieke groep vluchtelingen uit Oekraïne, waarbij wordt aangesloten bij de voorwaarden uit de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (2001/55/EG);
6. Het gastgezin zorgt voor overleg met omwonenden;
7. Na beëindigen van noodopvang moeten de voorzieningen weer worden weggehaald. Het mag niet worden voortgezet als reguliere woning, woning voor arbeidsmigranten, etc.

Daarbij worden tevens onderstaande aanvullende voorwaarden gesteld:

8. Deze gedoogbeschikking geldt, gerekend vanaf de datum van bekendmaking, voor de duur van 1 jaar en vervalt na het verstrijken van deze termijn van rechtswege. Het college kan, voor het verstrijken van de duur van dit gedoogbesluit besluiten om de duur te verlengen, indien de omstandigheden op dat moment, in het bijzonder de aanhoudende noodzaak tot het beschikbaar hebben van tijdelijke opvanglocaties, daartoe aanleiding geven.
9. Indien er sprake is van gewijzigde omstandigheden, te weten een verbetering (of verergering) van de situatie van de oorlog in Oekraïne behoudt het college van burgemeester en wethouders van Molenlanden te allen tijde zich het recht voor om dit gedoogbesluit te herzien.
10. Indien er sprake is van een uitzonderlijk geval, waarbij het gedogen van de opvang van Oekraïense vluchtelingen leidt tot onevenredige gevolgen in verhouding tot het te dienen doel, kan het college afwijken van bovengenoemde gedoogbeschikking door gemotiveerd een beroep te doen op deze hardheidsclausule.

Indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden, kan de gemeente Molenlanden handhavend optreden.

Inwerkingtreding besluit

Op basis van artikel 3:40 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) treedt een besluit niet in werking voordat het bekend is gemaakt. Vervolgens bepaalt artikel 3:41, lid 1, Awb dat de bekendmaking van besluiten die tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, geschiedt door toezending of uitreiking aan hen, onder wie begrepen de aanvrager. In dit geval ligt er geen aanvraag van een partij om de opvang te gedogen zodat het gedoogbesluit ambtshalve wordt genomen. Dat betekent dat artikel 3:41, lid 2, Awb van toepassing is, inhoudende dat wanneer de bekendmaking van het besluit niet kan geschieden op de wijze als voorzien in lid 1, de bekendmaking plaatsvindt op andere geschikte wijze. Dat is in dit geval plaatsing van het gedoogbesluit in (in ieder geval) het Gemeenteblad, op www.overheid.nl en in het huis-aan-huisblad Het Kontakt. Het voorliggende besluit treedt aldus per direct in werking op het moment van bekendmaking.

Bezwaarmogelijkheden

Op grond van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 24 april 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1356 (Bladel)) kunnen tegen een gedoogbeschikking geen rechtsmiddelen, zoals bezwaar, worden aangewend.

Voor informatie

Voor vragen en meer informatie kan contact opgenomen worden via het algemene telefoonnummer van de gemeente Molenlanden, 088 75 15 000.

Goudriaan 27 juni 2023
Secretaris,
Leon Anink
Burgemeester,
Theo Segers